

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Українсько-угорський навчально-науковий інститут
Кафедра історії Угорщини та європейської інтеграції**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор Українсько-угорського
навчально-наукового інституту
Олександр ШПЕНИК
«25» червня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ НОВОГО ЧАСУ

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Предметна спеціальність (Спеціалізація)(за наявності)	014.03 Середня освіта (Історія)
Освітня програма	«Історія (мова навчання фахових дисциплін – угорська)»
Статус дисципліни	Обов'язкова
Мова навчання	Угорська/українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія України нового часу» для здобувачів вищої освіти галузі знань «01 Освіта/Педагогіка», спеціальності «014 Середня освіта», освітньої програми «Історія (мова навчання фахових дисциплін – угорська)»

Розробники: Туряниця Інна Анатоліївна, доцент кафедри історії Угорщини та європейської інтеграції

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри Історії Угорщини та європейської інтеграції протокол № 11 від «13» червня 2023 р.

Завідувач кафедри доц. Зубанич Л. Л.

Схвалено науково-методичною комісією Українсько-угорського навчально-наукового інституту протокол № 2 від «27» червня 2023 р.

Голова науково-методичної комісії доц. Талабірчук О. Ю.

© Туряниця І.А., 2025р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2025р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	3-й	3-й
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 3	6-й	6-й
	Лекції:	
	40	18
	Практичні (семінарські):	
	20	4
Вид підсумкового контролю: іспит	Лабораторні:	
Форма підсумкового контролю: письмовий	Самостійна робота	
	60	102

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення навчальної дисципліни включає процеси, явища, історичні факти, закономірності і особливості історичного розвитку України, української матеріальної та духовної культури від 1800 до 1914 рр. с Метою вивчення дисципліни є опанування студентами суті історичних процесів, що відбувалися в Україні у зазначений період, усвідомлення їх об'єктивного характеру, взаємозв'язку та взаємозалежності, оволодіння студентами історичним фактажем; вивчення основних періодів розвитку української культури, проблеми етногенезу та культурогенезу українського народу, аналіз історичної специфіки української національної культурної традиції, що постає невід'ємною умовою формування ціннісних орієнтирів та гуманізації сучасного українського соціокультурного простору.

Мета курсу – всебічне та ґрунтовне вивчення і засвоєння явищ, основних подій та тенденцій історії та культури України нового часу як складової вітчизняної та всесвітньої історії.

Завдання навчальної дисципліни – вивчення особливостей адміністративного, політичного, соціально-економічного та культурного розвитку України у період нового часу.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК - 01 Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК – 02 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технології, вести здоровий спосіб життя.

ЗК – 03 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК – 04 Здатність працювати в команді.

ЗК – 05 Здатність спілкуватися державною і угорською мовами як усно, так і письмово.

ЗК – 06 Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК – 07 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК – 08 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій

Фахові компетентності спеціальності (ФК):

ФК – 01 Здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків.

ФК – 02 Володіти основами ціле покладання, планування та проектування процесу навчання учнів.

ФК – 03 Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів.

ФК – 04 Здатність до пошуку ефективних шляхів мотивації дитини до саморозвитку (самовизначення, усвідомленого ставлення до навчання).

Предметні компетентності (ПК):

ПК – 01 Здатність використовувати методологію історії як науки.

ПК – 02 Здатність орієнтуватися в історичному часі, застосовувати періодизацію як спосіб пізнання історичного процесу, доцільно використовувати категоріально-понятійний апарат і хронологію історичної науки.

ПК – 03 Здатність ефективно й грамотно працювати з різними джерелами історичної інформації, будувати усні й письмові висловлення щодо історичних фактів, історичних постатей та історичної теорії.

ПК – 04 Здатність розкривати загальну структуру історичної науки на основі взаємозв'язку основних історичних подій та постатей.

ПК – 05 Здатність характеризувати досягнення історичної науки та сучасний стан історичних інституцій, їхні ролі у суспільному житті, оцінювати та визначати історичні джерела (пам'ятки).

ПК – 06 Здатність застосовувати системні знання з історії та методики навчання історії у викладанні предмета в базовій середній школі, здійснювати структурування навчального матеріалу.

ПК – 07 Здатність застосовувати пошук, аналіз та розуміння архівних матеріалів, дискутувати про минуле в політичному й культурному аспектах.

ПК – 08 Здатність чітко і логічно відтворювати базові історичні знання, оцінювати нові відомості, факти, події та інтерпретації в контексті формування в учнів цілісної історичної картини світу.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Згідно з освітньою програмою «Історія (мова навчання фахових дисциплін – угорська)» передумови для вивчення навчальної дисципліни «**Істрія та культура України нового часу**» є знання, вміння, компетенції, що одержані в процесі вивчення дисципліни «Історія та культура країн Західної Європи та Америки у новий час», «Історія та культура країн Центрально- Східної Європи у новий час»

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми, вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Знає історичні основні етапи розвитку предметної області	ПР01.
Уміє оперувати базовими категоріями та поняттями спеціальності	ПР05.
Добирає та застосовує сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів і здійснювати самоаналіз ефективності уроків	ПР08
Здатний цінувати розмаїття та мультикультурність, керуватися в педагогічній діяльності	ПР11
Усвідомлює цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України.	ПР12
Знає історичну термінологію й наукову періодизацію історичних процесів	ПР13
Добирає міжпредметні зв'язки курсів історії в базовій середній школі відповідно до Державного стандарту загальної середньої освіти з освітньої галузі «Суспільствознавство».	ПР16
Знає та розуміє історіографію для аналізу сучасних наукових дискусій із проблем вітчизняної та всесвітньої історії	ПР17
Знає історичні особливості розвитку регіонів України, реалізовує краєзнавчий підхід на уроках історії, у позакласній та позашкільній роботі з учнівською молоддю.	ПР18
Пояснює та аналізує суспільні явища, процеси й тенденції у державі та світі, концепцію сталого розвитку людства	ПР19
Уміє орієнтуватися в науковій періодизації, порівнювати історичні процеси вітчизняної та всесвітньої історії, виявляти тенденції міжнародних відносин, пов'язані з геополітичними чинниками	ПР21
Уміє працювати із джерелами інформації, інтегрувати їх зміст, визнавати й сприймати різноманітність критичного аналізу і оцінок історичних джерел	ПР22
Характеризує об'єктивно й неупереджено історичні події та постаті різних історичних періодів	ПР23

Створює тексти та короткі описи (есе) на підставі історичної інформації, які можуть бути використані в журналістиці, місцевих органах влади, музеях тощо	ПР24
--	------

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Історія ранньомодерної України»:

Очікувані результати навчання	Шифр ПРН
Знає історичні основні етапи розвитку предметної області	ПР01.
Уміє оперувати базовими категоріями та поняттями спеціальності	ПР05.
Усвідомлює цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України.	ПР12
Знає історичну термінологію й наукову періодизацію історичних процесів	ПР13
Знає та розуміє історіографію для аналізу сучасних наукових дискусій із проблем вітчизняної та всесвітньої історії	ПР17
Знає історичні особливості розвитку регіонів України, реалізовує краєзнавчий підхід на уроках історії, у позакласній та позашкільній роботі з учнівською молоддю.	ПР18
Уміє орієнтуватися в науковій періодизації, порівнювати історичні процеси вітчизняної та всесвітньої історії, виявляти тенденції міжнародних відносин, пов'язані з геополітичними чинниками	ПР21
Уміє працювати із джерелами інформації, інтегрувати їх зміст, визнавати й сприймати різноманітність критичного аналізу і оцінок історичних джерел	ПР22
Характеризує об'єктивно й неупереджено історичні події та постаті різних історичних періодів	ПР23
Створює тексти та короткі описи (есе) на підставі історичної інформації, які можуть бути використані в журналістиці, місцевих органах влади, музеях тощо	ПР24

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни «Історія та культура України нового часу» є: виконання семінарських завдань, модульна контрольна робота, іспит.

Форми (методи) контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: усні відповіді на семінарських заняттях.

Форма модульного контролю: письмова контрольна робота.

Форми підсумкового семестрового контролю: іспит.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота								Модульна контроль на робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	40	100
8	8	8	8	6	8	7	7		

T1, T2 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1
--	-----------------

	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні заняття (допуск, виконання та захист)	6	60
Модульна контрольна робота	1	40
Разом		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Методика оцінювання. Модульна контрольна робота складається із 2-ох завдань (2-ох теоретичних питань), котрі оцінюються у 50 балів.

За виконання семінарських завдань здобувачу вищої освіти також нараховується різна кількість балів, в залежності від складності матеріалу.

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти поточного оцінювання є досягнення здобувачем освіти не менше 50% балів від загальної кількості запланованої за конкретною темою. Конкретна максимальна кількість балів подається у таблицях розподілу балів, які отримують здобувачі за модуль та за окремі види навчальної роботи.

Невиконані семінарських завдань, а також неявка на модульну контрольну роботу оцінюються в 0 балів незалежно від причини невиконання (неявки).

Сумарна оцінка (від 0 до 100 балів) виставляється у відомість модульного контролю. Модуль зараховується, якщо сумарний бал складає не менше 60 балів, і студент виконав і здав усі семінарські завдання, які є складовими даного модуля.

Здобувач вищої освіти, який не з'явився на модульну контрольну роботу, або ж його модульна оцінка складає від 0 до 34 балів, зобов'язаний скласти (перескласти) модуль до початку підсумкового контролю у строки, визначені викладачем дисципліни та погоджені деканатом факультету.

Критерії оцінювання підсумкового контролю

Екзаменаційна методика оцінювання. За результатами модульних контролів визначається підсумкова модульна оцінка. Оцінка визначається в залежності від рейтингового балу, або балів за іспит.

До складання іспиту допускаються здобувачі вищої освіти, у яких підсумкова модульна оцінка за семестр становить не менше 35.

Здобувач вищої освіти, підсумкова модульна оцінка якого складає від 0 до 34 балів, зобов'язаний покращити її до початку підсумкового семестрового контролю під час чергування викладача на кафедрі у строки, визначені викладачем дисципліни та погоджені деканатом факультету. В протилежному випадку, здобувач не допускається до іспиту і у нього виникає академічна заборгованість.

Іспит з навчальної дисципліни здобувач вищої освіти може не складати, якщо він успішно пройшов усі модульні контролі та його влаштовує підсумкова модульна оцінка. Здобувачі вищої освіти, підсумкова модульна оцінка яких становить від 35 до 59, іспит складають обов'язково. Здобувач освіти може підвищити на іспиті рейтинговий бал, при цьому, за результатами складання іспиту оцінка не може бути менша за підсумкову модульну оцінку, яку він отримав за результатами модульних контролів.

Іспит проводиться в усній формі. Екзаменаційний білет складається з трьох питань. Оцінювання результатів навчання на іспиті здійснюється за 100-бальною шкалою. Оцінка за іспит вноситься у відомість обліку успішності.

Таблиця відповідності оцінок за різними шкалами оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОцінкаЕС TS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90-100	A	відмінно	
82-89	B	добре	

74-81	C	задовільно	зараховано
64-73	D		
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерій оцінювання підсумкового контролю з дисципліни

— **«відмінно» (90-100 балів, А)** заслугоує студент, який виявив всебічне і глибоке знання програмового матеріалу, вміння вільно виконувати завдання, передбачені програмою, засвоїв основну і ознайомився з додатковою літературою, розуміє взаємозв'язок головних понять дисципліни та їх значення для майбутньої професії;

— **«добре» (82-89 балів, В)** заслугоує студент, який виявив повне знання програмного матеріалу, успішно виконує передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу рекомендовану програмою, виявив систематичний характер знань з дисциплін і здатний до самостійного доповнення, але під час відповіді допустив деякі неточності;

— **«добре» (74-81 бал, С)** заслугоує студент, що виявив не цілком повне знання програмного матеріалу, не завжди успішно виконує передбачені програмою завдання, частково засвоїв основну літературу, рекомендовану програмою, виявив не систематичний характер знань з дисциплін і не завжди здатний до їх самостійного доповнення і під час відповіді допускає деякі неточності;

— **«задовільно» (64-73 бали, D)** заслугоує студент, що виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої роботи за професією, вміє виконувати завдання, передбачені програмою, знайомий з основною рекомендованою літературою. Як правило, дана оцінка виставляється студентам, що допустили помилки у відповіді на заліку чи екзамені та при виконанні залікових або екзаменаційних завдань, але які володіють необхідними знаннями для їх усунення за допомогою викладача;

— **«задовільно» (60-63 балів, E)** заслугоує студент, що виявив часткове знання основного програмового матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої роботи за професією, не завжди вміє виконувати завдання, передбачені програмою, знайомий лише частково з основною рекомендованою літературою. Як правило, дана оцінка виставляється студентам, що допустили грубі помилки у відповіді на заліку чи екзамені та при виконанні залікових або екзаменаційних завдань, але які частково володіють необхідними знаннями для їх усунення за допомогою викладача.

— **«незадовільно» (35-59 балів, FX)** виставляється студенту, який виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

— **«незадовільно» (0-34 балів, F)** виставляється студенту коли протягом семестру він допустив грубі помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

№ теми	НАЗВА ТЕМИ ЗАНЯТТЯ ТА РОЗДІЛИ
Модуль 1.	
Змістовий модуль 1. Українські землі у складі Російської та Австрійської імперій	
1	Приєднання Галичини та Буковини до складу Австрійської імперії в останній третині XVIII ст. Соціально-економічне становище та українські національне відродження
2	Освітні, наукові та культурні процеси на українських землях в складі Австрійської та Російської імперії (кінець XVIII – перша половина XIX ст.)
3	Український національний рух та народники в 1860-1880-х роках
4	Громадсько-політичне життя Західної України 1860–1880-х років
5	Соціально-економічні та адміністративно-політичні реформи 1860-1870-х у Росії
6	Соціально-економічні процеси на українських землях в складі Росії в другій половині XIX ст.
Модуль 2.	
Змістовий модуль 2. Національне відродження	
7	Соціально-економічне життя в Західній Україні в другій половині XIX на початку XX ст.
8	Український суспільно-політичний рух в Західній Україні (1890-1914 рр.)
9	Український суспільно-політичний рух в Росії (1890-1914 рр.)
10	Соціально-економічні процеси на українських землях в складі Росії початок XX ст.
11	Освітні, наукові та культурні процеси на українських землях в складі Російської імперії (друга половина XIX – початок XX ст.)
12	Освітні, наукові та культурні процеси на українських землях в складі Австрійської імперії (друга половина XIX – початок XX ст.)

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назва теми	Кількість годин						
	Всього	Денна форма навчання				Заочна форма Навчання	
		Лекції	Семінари	Самостійна робота	Індивідуальна робота	Лекції	Самостійна робота
Модуль №1							
Змістовий модуль 1.							
<i>Включення українських земель до складу Російської та Австрійської імперій</i>							
Тема №1 Адміністративна політика Росії після ліквідації козацької автономії, на Півдні та Правобережжі України в останній третині XVIII – на початку XIX ст			6		2	10	
Тема №2 Соціально-економічне становище на українських землях в складі Росії.			6	2	2	10	

Громадсько-політичні рухи на українських землях в Російській імперії							
Тема № 3 Приєднання Галичини та Буковини до складу Австрійської імперії в останній третині XVIII ст. Соціально-економічне становище та українські національне відродження				6	2	2	10
Тема №4 Освітні, наукові та культурні процеси на українських землях в складі Австрійської та Російської імперії (кінець XVIII – перша половина XIX ст.)				6	2	2	10
Тема №5 Український національний рух та народники в 1860-1880-х роках		4	4	6	2	2	10
Тема №6 Громадсько-політичне життя Галичини, Буковини та Закарпаття у 1860–1880-х років				10	2	2	12
Разом – зм. Модуль 1		4	2	40	10	10	62
Модуль № 2 Змістовний модуль 2. <i>Українське національне відродження у другій половині XIX – початку XX ст.</i>							
Тема №7 Соціальна структура та економічний розвиток України. Етнічний склад населення.				5	2	2	10
Тема № 8 Інституційний розвиток українського національного руху				5	2	2	10
Тема № 9 Культурно-інтелектуальна історія України XIX ст.				5	2	2	10
Тема № 10 Україна у роки Першої світової війни				5	2	2	10
Разом – зм. Модуль 2		6		20	8	8	40
Усього годин:	120	0	0	60	18	18	102

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Адміністративно-політичне та соціально-економічне становище українських земель в складі Російської та Австрійської імперій	4	
2	Форми взаємодії держави і суспільства в українських регіонах у складі монархії Габсбургів	4	
3	Соціальна структура і економічний розвиток	4	
4	Українське «національне відродження»	4	
5	Інституційний розвиток українського руху в середині та другій половині XIX ст.	4	
Разом		20	

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Ліквідація кріпосного права в підросійській Україні: проблеми та перспективи	8	12
2	Соціальна структура українського суспільства підросійської України. Формування вільнонайманої робочої сили	8	12
3	Економічна структура України підросійської України: промисловість, сільське господарство, кооперативний рух	8	12
4	Десятиріччя австрійського абсолютизму (1850-1860) в Галичині	8	12
5	Соціально-економічне життя в Західній Україні в другій половині XIX на початку XX ст.	8	12
6	Ліквідація панщини в Західній Україні. : проблеми та перспективи	8	10
7	Економічна структура Західної України: промисловість, сільське господарство, кооперативний рух.	8	10
8	М. Драгоманов і Західна Україна	4	10
Разом		60	102

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Програмне забезпечення – сервіс Google Meet; система електронного навчання Moodle.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

- Андерсон Б. Уявлені спільноти. Міркування щодо походження й поширення націоналізму / Перекл. з англ. Київ, 2001.
- Аркуша О. Г., Кондратюк К. К., Мудрий М. М., Сухий О. М. Час народів. Історія України XIX століття: Навчальний посібник / За заг. ред. М. М. Мудрого. Львів: ЛНУ імені Івана Франка. 2016. 408 с.: іл.

3. Багатопартійна Українська держава на початку ХХ століття: Програмні документи перших українських політичних партій. Київ : 1992. Вивід прав України / [М. Грушевський, І. Франко, М. Костомаров та ін.]. Львів : 1991.
4. Баран З., Качараба С., Сіромський Р., Чума Б. Історія країн Західної Європи та Північної Америки Нового часу (кінець XV - початок XIX ст.). За редакцією З.А.Баран. Київ: Знання, 2015. 533 с.
5. Балух В. О. Ранньомодерна Європа : підручник / В. О. Балух, В. П. Коцур. Чернівці : Наші книги, 2016. 704 с., іл.
6. Відкритість. Суспільство. Влада. Від Нантського едикту до падіння комунізму / Авт.-упоряд. Е. Ле Руа Ладюрі. / Пер. з фр. Київ, 2008.
7. Гобсбаум Е. Нації і націоналізми, починаючи з 1780 року: програма, міфи, реальність / Перекл. з англ. Київ, 2010.
8. Дейвіс, Норман Європа : Історія / Пер. З англ. П. Тарашук, О. Коваленко. Київ : «Основи». 2014. 1464 с., іл.
9. Гирич Ігор. Історія України нового часу в сучасній шкільній освіті. К.: ВД «Стилос». 2009. 64 с.
10. Історія України від найдавніших часів до сьогодення. Збірник документів і матеріалів / [За заг. ред. А. П. Коцура, Н. В. Терес]. Київ- Чернівці : 2008. С. 259-456.
11. Історія України: Хрестоматія: [Навчальний посібник / Упор. В. І. Гусев, Ю. О. Калінцев, Г. І. Сургай]. Київ : 2003
12. Капелер А. Росія як поліетнічна імперія: Виникнення, історія, розпад /т[пер. з нім. Х. Назаркевич, наук. ред. М. Крикун]. Львів : 2005.
13. Національні процеси в Україні: історія і сучасність. Документи і матеріали. Довідник. У 2 ч. Ч.1. Київ : 2007.
14. Потульницький В.А. Україна і всесвітня історія: Історіософія світової та української історії XVII–XX ст. Київ : 2002.
15. Реєнт О. П., Сердюк О. В. Перша світова війна і Україна. Київ : 2004.
16. Сухий О. Від русофільства до москвофільства: російський чинник у громадській думці та суспільно-політичному житті галицьких українців у XIX ст. Львів : 2003.
17. Федеріко Шабо Історія ідеї Європи. Львів : Либідь, 2020. 352 с., іл. 4. Мустафін О. Р. Справжня історія пізнього Нового часу / О. Мустафін. Харків : Фоліо, 2017. 429 р
18. Хрестоматія з історії України для студентів вузів / Б. І. Білик, Л. В. Дячук, Я. С. Калакура, С. М. Клапчук та ін. Київ : 1993.
19. Шандра В. С. Генерал-губернаторства в Україні: XIX - початок ХХ ст. Київ : 2005.

Додаткова

1. Багалій Д. І. Історія Слобідської України. Харків : 1993.
2. Буковина в контексті європейських міжнародних відносин (з давніх часів до середини ХХ ст.) / В. М. Ботушанський, С. М. Гакман, Ю. І. Макарта ін. Чернівці : 2005.
3. Грушевський М. Хто такі українці і чого вони хочуть? Київ : 1991.
4. Гуржій О. І. Оподаткування сільського населення України (XVII —середина XIX ст.). Черкаси : 2011.
5. Гусев В. І., Калінцев Ю. О., Кульчицький С. В. Історія Укїни: [Навч.посібник] Київ : 2003.
6. Гусев В. І., Казьмирчук Г. Д., Капелюшний В. П. та ін. Історія України: [Підручник]. Київ : 2008.
7. Добржанський О., Карпо В., Коцур А. Історія України (кінець XVIII -перша половина XIX ст.): [Практикум]. Чернівці : 2000.
8. Довжук І. Нариси історії культури України (до кінця ХХ ст.):Навчальний посібник. Луганськ : 2007. 508 с.
9. Історія української культури / Хома І.Я., Сова А.О., Мина Ж.В. За заг.ред. І.Я.Хоми. 2-ге вид.Львів : 2014. 356 с.
10. Колесник В. Ф., Рафальський О. О., Тимошенко О. П. Шляхом національного відродження: Національне питання в програмах та діяльності українських партій Наддніпрянщини 1900-1907 рр. - К., 1998.

11. Колесник В., Могильний Л. Українські ліберально-демократичні партіїкінця XIX -початку XX ст. Київ : 2006.
12. Кураєв О. О. Українська проблема у політиці Берліна та Відня уПершій світовій війні (1914-1918). Київ : 2006.
13. Мудрий М. Місцеве самоврядування Галичини в контекстіукраїнсько-польських взаємин (друга половина XIX ст.) // Україна вминулому. Львів : 1996. Вип.9. С. 77-102.
14. Мудрий М. Галицькі народовці в 60-х роках XIX століття: спробамодернізації української ідеї // Молода нація. Альманах. Київ : 1996. Вип.3. С. 213-219.
15. Набока С. В. Діяльність інституту мирових посередників увпровадженні селянської реформи на Правобережній Україні у 1861-1864 рр.:Матеріали й методичні рекомендації до лекції курсу «Історія України» длястудентів гуманітарних факультетів. Київ : 2009.
16. Павко А. Політичні партії та організації в Україні наприкінці XIX – напочатку XX ст.: Методологія. Історіографія, проблеми, перспективнінапрямки наукових досліджень.Київ : 2001.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Електронна бібліотека історії України та всесвітньої історії [http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?C21COM=S&I21DBN=ELIB&P21DBN=ELIB&S21FMT=brief_elib&S21ALL=\(%3C.%3EIHU%3D!%3C.%3E\)&S21SRW=dp&S21SRD=DOWN&S21STN=1&S21REF=15&S21CNR=10](http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?C21COM=S&I21DBN=ELIB&P21DBN=ELIB&S21FMT=brief_elib&S21ALL=(%3C.%3EIHU%3D!%3C.%3E)&S21SRW=dp&S21SRD=DOWN&S21STN=1&S21REF=15&S21CNR=10)
2. Електронна бібліотека Інституту історії України
<http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?C21COM=F&I21DBN=ELIB&P21DBN=ELIB>

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).

(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис)

(Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).

(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис)

(Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).

(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище

ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).

(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис)

(Прізвище ініціали)